ומנין שאף בשטר? ודין הוא ומה כסף שאין מוציא מכנים, שטר שמוציא אינו דין שמכנים. מה לכסף שכן פודין בו הקדש ומעשר שני, תאמר שטר שאין פודין בו הקדש ומעשר שני, דכתיב "ונתן הכסף וקם לו". אמר קרא "ויצאה והיתה" מקיש הויה ליציאה, מה יציאה בשטר אף הויה נמי בשטר. ואקיש נמי יציאה להויה, מה הויה בכסף אף יציאה בכסף? אמר אביי יאמרו כסף מכנים כסף מוציא, סניגור יעשה קטיגור. אי הכי שטר נמי יאמרו שטר מוציא שטר מכנים, קטיגור יעשה סניגור? מילי דהאי שטרא לחוד ומילי דהאי שטרא לחוד, הכא נמי האי כספא לחוד והאי כספא לחוד? טיבעא מיהא חד הוא. רבא אמר אמר קרא "וכתב לה" בכתיבה מתגרשת ואינה מתגרשת בכסף. ואימא בכתיבה מתגרשת ואינה מתקדשת בכתיבה? הא כתיב "ויצאה והיתה" מקיש וכו'. ומה ראית? מסתברא קאי בגירושין ממעט גירושין, קאי בגירושין וממעט קידושין? ולרבי יוסי הגלילי דאפיק ליה להאי קרא לדרשא אחרינא, שאינה מתגרשת בכסף מנא ליה? אמר קרא "ספר כריתות" ספר כורתה ואין דבר אחר כורתה. ורבנן האי "כריתות" מאי עבדי ליה? מיבעי ליה לדבר הכורת בינו לבינה, כדתניא: "הרי זה גיטיך על מנת שלא תשתי יין, על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם" אין זה כריתות, "כל שלשים יום" הרי זה כריתות. ורבי יוסי הגלילי מכרת כריתות קא נפקא ליה. ורבנן כרת כריתות לא משמע להו. חדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי, הי תיתי? לא ליכתוב רחמנא בשטר ותיתי מהנך, מה להנך שכן הנאתן מרובה. לא ניכתוב רחמנא בביאה ותיתי מהנך, מה להנך שכן קנינן מרובה. לא ניכתוב רחמנא בכסף ותיתי מהנך, מה להנך שכן ישנן בעל כרחה, וכ"ת כסף נמי בעל כרחה באמה העבריה, באישות מיהא לא אשכחן: אמר רב הונא חופה קונה מקל וחומר, ומה כסף שאינו מאכיל בתרומה קונה, חופה שמאכלת בתרומה אינו דין שתקנה. וכסף אינו מאכיל? והאמר עולא דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר "וכהן כי יקנה נפש קנין כספו" והאי קנין כספו הוא, ומה טעם אמרו אינה אוכלת גזירה שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ותשקנו לאחיה ולאחותיה, אלא פריך הכי: ומה כסף שאינו גומר, קונה חופה

שטר שאין פודין בו הקדשות. אם כתב לגזבר שטר על מעות פדיון הקדש אין הקדישו פדוי דבעינן "ונתן הכסף וקם לו": **האי שטרא לחוד והאי שטרא לחוד.** בזה כתוב לשון כניסה וזה מפורש לשון יציאה: **האי כספא לחוד.** כשהוא נותנו מפרש על מנת מה הוא נותנו: **חד הוא.** אינו נזכר בתוכו אם להוציא אם להכניס: **קאי בגירושין וממעט קידושין.** בתמיה: **ולר' יוסי הגלילי דמפיק ליה להאי וכתב לדרשא אחרינא.** בפ"ב דגיטין (דף כא:): **לדבר הכורת.** שיהא הספר מבדילן ולא שיהא בו תנאי האוגדן: **אין זה כריתות.** שכל ימיה היא נאגדת בו לקיים תנאי זה מחמתו: **הרי זה כריתות.** אפילו מיד דהא תקיים תנאו והלך שאפשר דברים הללו לבא לידי בטלה: **מכרת כריתות.** דהוה מצי למיכתב ספר כרת דמשמע ספר כורתה והך דרשא אחריתי מייתורא דלישנא: **חדא מחדא לא אתיא כו'.** הכי קשיא ליה האי תנא דלעיל דפריך בכולהו והלא דין הוא והדר דלא אתו מדינא ואצרכיה קרא למה לי קרא בכולהו נהי דחדא מחדא לא אתיא תיתי חדא מתרתי במה מצינו בצד השוה שבהן שקונין בעלמא וקונין כאן אף אני אביא את השלישי שהרי כולם קונים במקום אחר כסף ושטר קונה באמה העבריה כדלקמן (דף יד:) ביאה קונה ביבמה: **כסף וביאה הנאתן מרובה.** אבל שטר אירוסין אין בו לה שום הנאה שהרי אין כתוב בו אלא "הרי את מקודשת לי": **קנינן מרובה.** שקונין קרקעות ועבדים: **בע"כ.** ביאה קונה ביבמה בע"כ דנפקא לן ביבמות (דף נג.) מויבמה וכן שטר מוציא את האשה בע"כ מבעלה: **באמה העבריה בע"כ.** שאביה מוכרה שלא מדעתה: **כסף שאינו מאכיל בתרומה.** אם נתארסה לכהן כדתנן בכתובות (דף נז:) אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה: **שאינו גומר.** להוציאה מרשות אביה למעשה ידיה ולירושתה: אף

ומנין שאף בשטר. ומק"ו דאמה העבריה שאין נקנית בביאה ונקנית בשטר ליכא למימר חדא משום דאמה גופה מדאיתקש לאחרת נפקא לן לקמן (דף טו.) ואפילו לרב חסדא דיליף לה מלא תצא כצאת העבדים אבל נקנית היא בקנין העבדים איכא למיפרך כדלעיל שכן יוצאה בכסף ועוד דכיון דלרב חסדא אב כותבו ליכא למילף באשה שאינה נקנית בזה הענין שהבעל כותבו:

שכן פודין בו הקדשות ומעשר. וא"ת כל זה אשים בק"ו ומה כסף שאע"פ שפודין בו הקדש ומעשר ואינו מוציא ואפ"ה מכנים שטר שאע"פ שאין פודין בו הקדש מוציא אינו דין שיכנים וי"ל דחומרא הכתובה בפסוק אין להכניס בק"ו דודאי חומרא של סברא ניתנה להשיב בק"ו אבל הכתובה יש לנו לומר שהיא הגורמת מעלה וא"ת ונימא ק"ו מקרקעות שאינן מוציאות אפ"ה מכניסות פי' דאדם יכול לקדש אשה בקרקע ואינה מתגרשת בקרקע והתם ליכא למיפרך שכן פודין בו הקדש וי"ל דאיכא למיפרך מה לקרקע שכן קונין מטלטלין אגבן תאמר בשטר וא"ת מטלטלין יוכיחו שאין קונין אגבן ואינן מוציאות ומכניסות אף אני אביא שטר וי"ל מה למטלטלין שכן פודין בו הקדש:

מה הויה בכסף אף יציאה בכסף. ולענין ביאה ליכא למימר מה הויה בביאה אף יציאתה בביאה שלהתרחק ממנה הוא מגרשה ועוד משום שמצא בה ערות דבר רגיל לגרשה ואז יש לו לפרוש:

סניגור יעשה קטיגור. וא"ת א"כ היכי קאמר לעיל מה לאמה העבריה שכן יוצאה בכסף ודין הוא שתהא נקנית בכסף אדרבה גריעותא דאין קטיגור נעשה סניגור וי"ל דבאמה העבריה ליכא למימר הכי לפי שמתחלה שאביה מוכרה לשפחות הוא מקבל הכסף מן האדון א"כ כשהוא רוצה לפדותה דין הוא שיקבל האדון הכסף אבל איש שמקדש אשה הכל בא על ידו בין הקידושין בין הגירושין והתם שייך למיפרך יאמרו כסף מכנים וכו':

קאי בגירושין ממעט גירושין. ואין סברא לומר קאי בכתיבה וממעט בכתיבה דפשטא דקרא משמע שבא לומר דוקא בכתיבה דקאמר אם לא תמצא חן בעיניו וכתב לה משמע דוקא בזה הענין:

על מנת שלא תלכי לבית אביך לעולם אין זה גט. פירש בקונטרס שכל ימיה נאגדת לקיים תנאי זה מחמתו וא"ת אמאי לא אמר דהוי גט שהרי אם מת אביה יכולה היא ליכנס לבית ושוב אינה נאגדת בו דלאחר מיתת אביה לא חשיב בית אביה כדאמרינן בנדרים (דף מו.) קונם לביתך שאיני נכנס מת או מכרו מותר וי"ל דבית אביה קרוים כל זמן שיש חבריו של אביה אע"ג שמת כדכתיב (בראשית לח) גבי תמר שבי אלמנה בית אביך אע"פ שמת אביה כדמוכחי קראי: **ורבי** יוסי הגלילי מכרת כריתות נפקא. תימה דבפרק המגרש (גיטין ד' פג:) קאמר על רבנן דר"א בן עזריה כרת כריתות לא דרשי ור' יוסי הגלילי בכלל דרבנן והכא אמר דר' יוסי הגלילי דרש כרת כריתות וי"ל דלא קאמר לא משמע להו אלא דלא דרשי פירוש להאי דרשא דהתם דמיבעי להו לדרשא דהכא: **שכן** ישנן בעל כרחה. פי' בקונטרס ביאה ביבמה שטר בגרושין כסף באמה העבריה וקשה לרבינו תם אם זה חשוב בעל כרחה מה שהאב מוכר' את בתו בעל כרחה א"כ מאי קאמר רב הונא לקמיה כסף באישות מיהא לא אשכחן בע"כ הלא האב מקדש בתו קטנה בכסף בע"כ ואומר רבינו תם כיון דהאב במקום בתו קאי אין זה חשוב בע"כ כיון שהוא מדעתו של אב וא"ת א"כ היכי קאמר כסף נמי איתא באמה העבריה בע"כ הרי אב מוכרה מדעתו וי"ל דהכי פריך כסף איתא באמה בע"כ כגון שהאדון מייעד את העבריה בכסף מקנתה בע"כ של אב ובע"כ של בת דהא דאמר לקמן (דף יט.) אשר לא יעדה שצריך לייעדה לא שצריך לעשות מרצונה אלא שצריך להודיעה שלשם קידושין מייעדה ואע"ג דאמר לקמן באישות מיהא לא אשכחנא ובכי האי גוונא שמייעד הוי אישות מ"מ בתחילה לא בא הכסף בשביל אישות ויש מיישבים פי' הקונטרס דודאי זה קרוי בעל כרחה מכירה של אמה העבריה שהוא בעל כרחו וגם לא היתה מתרצית אבל קידושי קטנה לאו טוב הוא לה כמו אשה עומדת לינשא אם היתה בת דעת היתה מתרצית ולא חשיב על כרחה:

חופה

עין משפט נר מצוה

טז א מיי' פ"א מהל' גירושין הל"א ב סמג עשין מח:
יז ב ג מיי' פ"ג מהל' ערכין הל"א ופ"ד מהל' מעשר שני הל"ט:
יח ד מיי' פ"א מהלכות גירושין הל"א ופ"ח הל"ג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמ סעי' כ:
יט ו מיי' פ"ו מהל' תרומות הל"ג ופ"ח הל"ט:

מסורת הש"ס

[עי' תוס' שבת קכח. ד"ה ונתן] [לקמן ט: מח. מד. מח. גטין עח: פג:] עירובין טו: סוכה כד: גיטין כא: [כתובות מז.]
[חגיגה יג.] כריתות כג. ר"ה כו. [לקמן כג.]
[עירובין טו: גטין כא: סוכה כד:]
[לעיל ג: וש"נ]
עירובין טו: סוכה כד: גטין כא: פג: [תוספתא פ"ה]
[לקמן טו.]
[לקמן יז:] כתובות
ויקרא כב
[וע' תוס' עירובין טו: והוספת סוכה כד:]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שכן פודין וכו' מה לקרקע שכן קונין מטלטלין אגבן. עיין ב"ק דף יב ע"א תוס' ד"ה אגב מתניתא:

תוס' ר"י הזקן